

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

No. 16.

Dumineca 14. Aprilie.

1840.

ЇДЕЇ РАПСОДИЧЕ.

3.

ПЪМЪНТЪА.

ПЪМЪНТЪА САЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪЗЪ ЕСТЕ ЪН ГЛОБ МАРЕ ДЕ 5,400 ДЕ МІЛЕ АН АНКЪН-ЦІЪРАРЕ. СЕ НЪМЪРЪЗЪ ПЪМЪНТЪА АНТРЕ ПЛА-НЕТЕЛЕ СІСТЕМЕЇ СОЛАРЕ НОВАЪ КЪНОСКЪТЕ, ШІ ЕСТЕ АН АНДЕПЪРТАРЕ ДЕЛА СОАРЕ А ТРЕІЛЪКЪ. АРЕ ШІ ЪН САТЕЛІТЪ, КАРЕ ПЕЛЖН-ГЪЗЪ ДЖЕСЪА СЕ АНТОАРЧЕ, ШІ СЕ НЪМЪКЪЩЕ ПЪНА. АЧЕАСТА АРЕ МАРЕ ІНФЛАЪКЪ АН ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪЗЪ ДЕСПРЕ КАРЕ МАЇ АА ВА-ЛЕ СЕ ВА АТІНЦЕ. — ПРІКЪМЪ ТОТЪ ЧЕ ВЕ-ДЕМЪ ПЕ ПЪМЪНТЪ ЕСТЕ ФЪЗЪКЪТЪ ДІН ГЛОБЪ-РЕЛЕ, ШІ ФІІНДЪ КЪЗЪ НЪМАЇ ТРЪПЪРІЛЕ ПІКЪ-РЪЗТОАРЕ АЪ АНЪШІРЪКЪ А СЕ ФОРМА АН ГЛО-БЪРІ, ШІ ГЛОБОРЕЛЕ (ПІКЪТЪРІ) АША ЪРМЪ-ЗЪ, КЪМЪКЪ ШІ МАСА АЧЕАСТА МАРЕ А ПЪ-МЪНТЪАЪНІ НОВАСТЪЗЪ, ШІ А ТЪТЪРЪРЪ ТРЪПЪРІ-ЛОРЪ ЧЕРЕШІ (СТЪЛЕЛОРЪ СОАРЕАЪНІ, АЪНЕЇ) КЪНД-ВА ДІН ТРЪПЪРІ ПІКЪРЪЗТОАРЕ ТРЕБЪЕ СЪ СЕ ФІЕ НЪСКЪТЪ.

— КЪМЪ САЪ НЪСКЪТЪ АЪМЪКЪ НОВАСТЪЗЪ, ШІ КЪМЪ СЕ АНТОАРЧЕ, САЪ АНЪШЪРЪКЪЩЕ

ДЖЕСЪА ПЕ АНЖНЪЗЪ ЦЪНТА СЪ СОАРЕЛЕ ШЪА, АСЪ АНТЪНІ КОНДЕЇЪ А ДЕСКРІЕ*) ЕЪ АЧЕА ВОЇЪ СЕ ВОРЪЕСЪКЪ НЪМАЇ ДЕСПРЕ ТРЪПЪРІЛЕ, КАРЕ АЕ ВЕДЕМЪ ПЕ ПЪМЪНТЪА НОВАСТЪЗЪ.

ШІ АЧЕСТЪКЪ СЪНТЪ ДЕ ДЪЪЗЪ ПЛАЕЪ, АДЕКЪЗЪ: АНОРГАНІЧЕ САЪ МОАРТЕ, ШІ ОРГА-НІЧЕ, САЪ ВІЇ. АЧЕСТЪКЪ ДЕ ПЕ ЪРМЪЗЪ ІАРЪМЪ СЕ АН ПАРТЪ АН ВЕЪЕТАБІЛЕ ШІ АН АНІМАЛЕ. КАРЕ ЕСТЕ ДЕОСЪВІРЪКЪ АНТРЕ ТРЪПЪРІЛЕ ВЕЪЕТАБІЛЕ, ШІ АНІМАЛЕ ЕСТЕ ГРЕЪ А ХЪТЪРЪ ФІІНДЪ АМЪНДОАЪ ВІЇ. НАТЪРА-ЛІШІЇ ІЕАЪ МІШКАРЪКЪ ДЕ ВОІЕ, ШІ СІМ-ЦІРЪКЪ, ПЕНТЪРЪ АЧЕА АН ВОРЕА ДЕ ОБЪЩЕ НЪМАЇ АЧЕЛЪКЪ ТРЪПЪРІ СЕ НЪМЕСЪКЪ ВІЇ, КАРЕ СІМЦЕСЪКЪ ШІ СЕ МІШКЪЗЪ ДЕ ВОІЕ. АЧЕАСТА АН-ПЪРЪЦІРЕ А ТРЪПЪРІЛОРЪ ФАЧЕ АН ІСТОРИА НАТЪРІЇ ТРЕЇ АНПЪРЪЦІРІ ПЕ ПЪМЪНТЪА НО-

*) ФОВАРТЕ АМЪШЪРАТЪ МІ СЪ ВЪДЪ АЧЕА А ПРОВОКА ПЕ АІТЕРАЦІЇ НОВАСТЪЗЪ А ДА О СЪВЪР-ТЪ, АНЪСЪ ПОПЪЛАРЕ ДЕСКРІРЕ А СІСТЕМЕЇ СОЛАРЕ, АДЕКЪЗЪ: А ДЕСКРІЕ ПЪТІНЦА КЪМЪКЪ ШІ АЧЕСТЪКЪ ТРЪПЪРІ ЧЕРЕШІ СЪНТЪ ДЕ ФІІН-ЦЕ ВІЇ АЪКЪТЪТЕ, ЧЕ НАТЪРЪ ПОТЪ ВЪКЪ АЧЕ-ЛЪКЪ ФІІНЦЕ, ШІ ПЕНТЪРЪ ЧЕ НЪ ПОВАТЕ ФІ НАТЪРА ШІ ОРГАНИЗАЦІА ЛОРЪ КА ШІ, А НОВА-СТЪЗЪ Ш. Ч. А.

стрѣ, адекз: амперзіа мінералз, вегетабіалз, ші анімалз.

АМПЕРЗІА МІНЕРАЛЪ.

Ачєаста кѣпрінде ан сіне ачєлѣ трѣпѣрї пзмжнтєщї, карє нїчї нѣ сімтѣ, нїчї сє мїшкз дє воїє. Сє дєосєвѣщє дє трѣпѣрїлє амперзієї вегетабїлє прїн ачєїа, кзчї трѣпѣрїлє мінералє нѣ креск дїн лзгнтрѣ, саз прїн прїмїрѣ хранїї, чї нѣмаї дїн афарз прїн адѣнарѣ пзрцілор алкзтѣїтоаре, карє прїн осєбїтє процесѣрї натѣралє креск шї сє мзреск. Ачєаста амперзіє сє ампартє ан патрѣ цїнѣтрї, саз ан патрѣ класє адекз 1. ан петрїї шї пзмжнтѣрї, 2. ан сѣрѣрї 3. ан анфлзкзрѣтоаре 4. ан металє. — Чєлє дїн тѣї лє пѣтем нѣмї скїлетѣла амперзієї ачєщїа. а доїлѣ гмєззлїлє шї корнѣ єї, а трєїлѣ сжнчєлє шї кзлѣдѣра, іарз а патрѣлѣ нєрвїї, —

Класа 1. Петрїлє шї пзмжнтѣрїлє сжнт дє ноз цєнѣрї. адекз; 1. цєнѣла діамантѣлѣ кѣ спєщїа оа діамантѣла. Ачєаста єстє антрє тоатє трѣпѣрїлє пзмжнтѣлѣ маї тарє. Ан фок ардє шї сє мїстѣїащє. — ачєаста трѣп пзмжнтєск єстє чєл маї прецѣїт пє лѣмє. Прецѣ лѣї атѣрнз 1, дєла колорє. Чєл алє ка нєлоа єстє чєл маї скѣмп, апої кам галєн, саз кам вєрдє, маї пѣцїн прецѣїт єстє чєл кам рошѣ, (рѣїнѣ) саз албастрѣ, шї маї пѣцїн чєл анѣнєкоє галєн, мохорѣт, аша шї чєл нєгрѣ, б. дєла кѣ рєцєнїа лѣї с. дєла отрѣлѣчїрєа лѣї ч. дєла мзрїмєа лѣї. Кѣ кѣт єстє гн діамант маї марє, кѣ атѣта єстє шї маї

скѣмп. Прецѣ діамантѣлѣ сє хотѣрѣщє прїн каратѣрї (гн карат арє 4 грѣгнцє) антрѣ ачєст кїп: сє мзсѣрз діамантѣла, ка сє цїм кѣтє каратѣрїї трацє, кѣт мѣ ачєаста дѣма сз сє мѣлїплїчѣзз прїн сѣма карѣ гн карат ар фї врѣднїк, продѣктѣла дїн ачєастѣ мѣлїплїкацїє іарзшї трєвѣ амѣлїт кѣ сѣма карацїлор; шї продѣктѣ дїн а доа амѣлїцїрє нє ба арѣта прецѣла діамантѣлѣ, п. є. дѣкз гн діамант ар авѣ, патрѣ каратѣрї, шї гн карат сар сѣї ла 50 дє талєрї, прецѣ діамантѣлѣ дє патрѣ карацї сар сѣї ла 800 дє талєрї 4. $X 50 = 200$ $X 4 = 800$. Ансз ан діамантѣрї маї фрѣмоасє шї кѣ мѣлїт маї марї, прецѣ шї маї мѣлїт сз сѣє. Дїамантѣла полєїт (нєтєзїт) арє дєосєбїтє нѣмє, прєкѣм: брїлїант, жѣмзтатє дє брїлїант, роса ш. а.

Чєлє маї марї шї маї прецѣїтє діамантѣрї сжнт:

1. Дїамантѣла крѣа (нєнєтєзїт) карє лаѣ авѣт країѣла Порѣггалїєї 1,680 дє карацї грєѣ, шї прецѣїт ан 224 дє мїліонє фѣнцї стєрлїнг, саз пѣнз ла 2,240 дє мїліоанє дє фїорїнї ан арцїнт банї дє аї нощрї.

2. Дїамантѣла амператѣлѣї тѣрчєск роса 279 $\frac{10}{100}$ карацї грєѣ, шї прецѣїт ла 3,907,759 дє талєрї.

3. Дїамантѣла ан скїптрѣла амператѣлѣї рѣсєск 194 $\frac{3}{4}$ дє карацї грєѣ, єстє кѣмпзрат кѣ 450,000 дє рѣблє. Ангнз о пєнзїє дє 4,000 дє рѣблє ан тоатѣ вїаца вжнзѣторѣлѣї,

4. Дїамантѣла амператѣлѣї Авѣстрїєї 139 $\frac{1}{4}$ дє карацї грєѣ шї прецѣїт ла 800,000 дє талєрї.

5. Дїамантѣла Пїт, саз рєчєнт нѣмїт, прецѣїт ла 2 мїліоанє дє талєрї.

2лѣ Ценѣа чіркониѣаѣи кѣ 2 специї, 3лѣ Ценѣа кременїи кѣ 91 де специї шї маї мѣате варїетциї, антре каре де кзпетенїе сжнт рѣкїнѣ тѣпазѣ, сма-рагаѣ, аполѣ, калчедонѣа, сафї-рѣ, аметїстѣ. etc. 4лѣ Ценѣа ар-гілеї саѣ а гліеї кѣ 31 де специї шї маї мѣате варїетциї, де кзпетенїе сжнт порцеланѣ, лѣтѣ, шї ішетѣ 5. Ценѣа мочнезїеї кѣ 18 специї, шї кѣ мѣате варїетциї, де кзпетенїе сжнт ма-гнезіа, спѣма де маре, серпентїнѣ. 6лѣ Ценѣа варѣаѣи кѣ 26 де специї шї маї мѣате варїетциї, де кзпетенїе сжнт варѣ марморѣ гіпсѣ, шї крета. 7лѣ Ценѣа варїтеї (пзмжнт грѣѣ) кѣ доз специї шї маї мѣате варїетциї. 8лѣ Ценѣа стрончіеї кѣ 2 специї, шї врео-кѣтева варїетциї. 9лѣ Ценѣа холї-стеї кѣ 0 специї. Пзмжнтѣа ачеста цїне-ѣн мїжлок антре саре, шї антре пзмжнт. Се антреѣїнцѣѣз ла мзіестрїї, мещешѣ-рѣї, ан медїчїнѣ, шї спре лѣкс.

Класа II. Сзрѣїає сжнт де патрѣ фелѣрї, адекз: кзрѣѣноасе п. є. ал-калї де мїнере, салїтроасе п. є. салїтрѣ. Мѣрате п. є. сарѣ де обще, шї нїшадорѣ (салміак). Пѣчіоса п. є. сарѣ лѣї Глаѣбер, сарѣ амарѣ. — Се антре-ѣїнцѣѣз ан мжнкзрї ан економїї, тех-нологїе, іарѣ маї вѣртос ан медїчїнѣ.

Класа III. Анфлѣкзтоареє кѣпрїнд ан сїне патрѣ ценѣрї, адекз: 1. пѣчіо-са, саѣ сѣмпорѣа кѣ шасе варїетциї, 2. Бїтѣмїнеєє саѣ пѣнѣра кѣ шасе специї, шї маї мѣате варїетциї, де кзпе-тенїе сжнт кзрѣѣнїї де пѣатрѣ. 3. Графїта кѣ треї специї, шї врео кѣте-ва варїетциї. 4. Рѣшїна кѣ доз специї антре каре нѣмзрѣм сѣкчїнѣа (чїклї-

карѣ) каре іарѣшї єсте де доз фелѣрї алѣ шї галбїн. — Се антреѣїнцѣ ачестѣ трѣпѣрї ан месерїї, ан медїчїнѣ, ла фа-вріче, вапоаре, шї спре лѣкс.

Класа VI. Металеле каре сжнт 22 де ценѣрї, адекз: 1. Платїна. 2. Аѣ-рѣа єсте де треї фелѣрї. 3. Арѣїнтѣ кѣ 10 специї шї врео кѣтева варїетциї. 4. Арѣїнтѣа вїѣ кѣ 5 специї шї маї мѣате варїетциї антре каре є цѣрнаѣорѣ. 5. Арама кѣ 24 де специї шї маї мѣате варїетциї. 6. Ферѣа кѣ 19 специї шї маї мѣате варїетциї, антре каре се нѣмерѣ шї магнетѣл. 7. Плаѣмѣѣа кѣ 10 специї шї оаре кѣте варїетциї, ан-тре каре є зѣмалѣѣа оларїлор. 8. Ко-сіторѣа (цїнѣ) кѣ треї специї. 9. Бї-смѣтѣа кѣ 4 специї. 10. Зїнкѣ кѣ доз специї шї маї мѣате варїетциї. 11. Антїмонїѣ кѣ шасе специї шї маї мѣате варїетциї. 12. Теаѣрїѣ кѣ патрѣ специї. 13. Магнезіѣ саѣ манганѣ кѣ 5 специї, шї врео кѣтева варїетциї. 14. Ніколѣ кѣ 3 специї. 15. Коволѣ кѣ 7 специї шї маї мѣате варїетциї. 16. Арсенїкѣ кѣ патрѣ специї шї врео кѣ-тева варїетциї. 17. Молївденѣ кѣ ѣна специї. 18. Шелїѣ кѣ доз специї. 19. Мѣнаканѣа кѣ шепте специї. 20. Ъранїѣ кѣ треї специї, шї доз варїетциї. 21. Хромїѣ кѣ доз специї. 22. Черїѣ кѣ 0 специї.

Дїнтрѣ ачестѣ 21 де ценѣрї сжнт маї мѣат саѣ маї пѣїїн вїеїї ноастре стрї-кзтоаре, (венїноасе) стрїкз трѣпѣа, шї ал топѣїе. Маї кѣмплїт лѣкрѣ арсенїѣ, каре кѣ дѣрерї кржнчене ан скѣртѣ врѣме о-моарѣ. Чѣл маї фрїкос єсте плаѣмѣѣа, кѣчї лѣкрѣ анчет, шї аскѣнє, ансѣ сїгѣр. Оа-менї кѣ плаѣмѣ отревїцї пзтїмєск де мѣате

орї де отринсорї ла пантече, гѣра де есте кѣм зичем квалісітз, апетїтѣ се пѣрде, трѣпѣла анчепе а се ѣска фѣрз а фї колнав. Шї аша кѣнд кѣноащем дѣшманѣла ачеста а трѣпѣлашї нострѣ ел атѣта не аѣ пѣгѣбіт, де анкѣрт тревѣе сѣ фїм жертфа лѣї. Анѣшї аѣрѣла, кѣрѣїа ної атѣта не анкїнѣм, есте чеа маї маре непрїетен трѣпѣлашї нострѣ, де шї де мѣате орї не скоате дїн тоате нѣказѣрїле. Ынѣла фѣрѣла, каре антоарче пѣмѣнтѣла, шї омоаре мїлоане де оаменї есте прїетен трѣпѣлашї нострѣ ла антѣрѣще, шї вѣртошеще. — Се антревїнѣз металеле пентрѣ банї, ан теѣнолоѣїе, шї економїе, іарѣ маї вѣртоѣ ан медїнѣнѣ. Ынде кѣ алте трѣпѣрї местекате даѣ фелїѣрїмї де препаратѣрї, кѣ каре бїне антревїнѣцате не фологїм фоарте мѣат, ансѣ рѣѣ антревїнѣцате ажѣтѣ спре пѣрдерѣ шї сѣѣртарѣ вїеѣїї ноастрѣ.

Др. Васїт.

Ana Boleyn.

(Оморѣреа еї.)

Ка жѣне де оптѣспреѣече анї се сѣї Ѣнрїк VIII. ан анѣла 1509 пе тронѣла англїей антре челе маї фѣрїчіте ампреѣїѣрѣрї. Ан патриоѣї се дешептарѣ челе маї фѣрѣмоасе нѣдїждї, вѣзѣнд, кѣмкѣ дѣпѣ домнїреа ачелѣї сѣгѣрїт, аспрѣ, шї препѣїторїѣ Ѣнрїк VII., кѣрма статѣлашї о апѣкѣ ѣн вѣрѣат, каре ера ѣнѣла дїнтре чеї маї фѣрѣмошї шї маї бїне фѣкѣѣїї, слобода шї їнїмос ан борѣре, ан мерѣ шї ан ѣестѣрї, челе маї новїа кабалер ан ан-

глїа, анкѣмѣтѣтѣторїѣ, антрепрїнѣзѣторїѣ, фѣрѣ преѣет шї ѣшор ла конверсаѣїе.

Кѣмкѣ ачесте нѣдїждї нѣ се амплїнїрѣ, прїчина аѣ фост маї вѣртоѣ фемейле, де шї фѣрѣ бїна лор. Фѣрбїнтеле, вїѣла жѣне се арѣнка дїнтр'о вѣлтоаре а дѣфѣтѣрїлор антѣрѣалта, шї прїетїнїї сѣї ѣїѣрѣ да амфокатеї шї їѣїїї амфлѣкѣрѣрї але патїмїлор лѣї не ѣчетат нѣтрїре ноаѣ. Ан ал 18лѣ ан се кѣсѣзорї дѣнѣла кѣ вѣдѣва де 20 шї 4 анї рѣмасѣ де фрателе сѣѣ Арѣѣр, анѣме Катарїна дїн Драгонїа, фїла лѣї Фердїнанд а католикѣлашї шї а Ісабелїї. — Дѣпѣ оптѣспрече анї петрѣкѣїї кѣ дѣнѣа, ан каре време нѣ їс'аѣ нѣскѣрт де ла ел нїчї ѣн моѣеан де сѣкѣла вѣрѣвѣтѣск, пе кѣт се вѣщежеа фѣрѣмѣеѣа соѣїей сале, пе атѣта крѣскѣ дѣодатѣ шї а пої тот маї таре андоїала ан Ѣнрїк, оаре кѣсѣзѣторїа кѣ небаѣта фрателѣї сѣѣ н'ар фї нелѣѣїїтѣ? — Дѣѣховнїкѣла сѣѣ, кѣрѣїа аскѣнѣеле дорїрї а рїѣїї лї ера кѣносѣкѣте, нѣтрѣа шї маї мѣат неодїѣна ачестѣїа, шї де тоате пѣрѣїле се сїлеа шї алѣїї дїн фаворїїї шї лїнгѣшїторї а тѣрнѣолеїѣ пе фок. Аша сѣпѣт ачеле стеамѣт, Ѣнрїк се дешѣрѣїї де Катарїна; ансѣ адѣвѣрата прїчїнѣ, каре ал неодїѣнеа пе ел аѣ фост кѣ тотѣла алта.

Ла кѣртеа рѣїнїей ера о дамѣ тїнѣрѣ, каре трѣѣеа окїї тѣтѣрор асѣпра са. Ва се кїема Ана Болен шї ера фїїка лѣї Сїр Томас Бален, а солѣлашї крѣїеск; чеї дїн тѣї анї аї тїнерѣеїї сале іаѣ петрѣкѣт ан Парїс. Ана се арѣтѣ ка о стеа дѣосїбіт стрѣлѣѣїтоаре ла кѣртеа рѣїнїей че мерѣеа амѣѣтрѣнїнд; фѣрѣмѣеѣа, їстѣїмеа, ѣшѣрѣѣтатеа антѣрѣ а жѣдека шї антѣрѣ тоате апѣкѣтѣрїле сале, прѣѣѣм шї мѣл-

ТА СЕИИЕТАТЕ А ДУХУЛАТИ, ЧЕ ДА ТЪТЪРОР
ВОРВЕЛОР ШІ АЗКРЪРИЛОР ЕІ ЗИ КОЛОРИТ ЗИМ-
БИТОРИЪ, АЧЕСТЕ О КАРАКТЕРИЗА ПЕ ДЖИСА.
ТОЦІ О ІЗБЕА, АНСЪ НИЧІ ЗИЪА НЪ СЕ ПЪ-
ТЕА ФЪЛІ, КЪ АР ФІ ІЗБИТ ДЕ ДЖИСА.

АНА ФЪСЕЕ КЪТЪВА ВРЕМЕ ЛА КЪРТЕА
РЕЦИНЕІ, ФЪРЪ КА ВЪРИК СЪ О ФІЕ ВЪЗЪТ.
ЧЕА ДІН ТЪІЕ А ЕІ АНТЪАНІРЕ ФЪКЪ АСЪПРА
ЛЪІ ПАКЪСТА АНТИПЪРИРЕ А ФЪРЪМЪСЕЦІІ, ДАР ФІ-
ІНДЪКЪ НИЧІ ОДАТЪ НЪАЪ ЦІЪТ, КЪМЪКЪ О ФЕМЕЕ А-
РЕ ШІ АЪХ ШІ ІНИМЪ, КЪ КАРЕ АНЪКЪ ПОАТЕ
РОБИ: АША ЧЕА ДІН ТЪІЪ ДІСКЪРЪ АЛ СЪЪ
КЪ АНА ЛАЪ СТЪРЪВЪТЪТ АДЖИК АН СЪ-
ФЪЛЕТ. ВА НЪАЪ АФЛАТ НИМІК ДІН АЧЕА ЗМИЛІ-
ТЪ АІНГЪШІРЕ ШІ СЪПЪЗНЕРЕ, ДЕ КАРЕ АФЛА-
СЕ ПЪНЪ АТЪНЧІ ЛА ФЕМЕЛЕ ПЕ КАРЕ АЕ АН-
ВРЕДНИЧІСЕ ДЕ А КЪЗТА АНТЪЪ А СА ТЪРЪФІЕ
КЪ ХАРЪА СЪЪ АА ДЖИСЕЛЕ. ВЪРИК ФЪ КЪ-
ПРИНС ШІ ТРАС КЪТЪРЪ АНА ДЕ ЗИ СІМЦЕМАНТ,
КАРЕ ЛЪІ ПЪНЪ АТЪНЧІ АІ ФЪСЕЕ КЪ ТО-
ТЪА СТЪРЪІН. АША АЧЕСТЪ РІГЪ ДЕ АНІ ТРЕІ-
ЗЕЧІ ШІ ШАСЕ, СІМЦІ АКЪМА АЧЕЕА, ЧЕ СІМТЕ
ЗИ ЖЪНЕ АННАІНТЕ ДЕ АНЪА АА ДОАЗЪЕЧИЛЕА,
КЪНА АМОРЪА АІ ДЕКІДЕ МАІ АНТЪІЪ ЧЕ-
РІЪА СЪЪ. АНА СЕ ФЪКЪ ПЕ ВІІТОРИЪ ОБІЕ-
КЪТА ЧЕІІ МАІ ФЕРЪІНТЕ А ЛЪІ ДОРИРІ, АН-
КЪТ СЪФЪЛЕТЪА НИЧІ ОДАТЪ НЪІ АНЧЕТА А
КЪЦЕТА ЛА АЧЕЕА. ВА АШІ ДЕСКОПЕРІ АЛЕ СА-
ЛЕ ДОРИРІ КАРДИНАЛАЪІ **Wolsey**, ФАВОРИ-
ТЪАЪІ СЪЪ, КАРЕ ПРИН ПЪРТИНИРЕА СА ФЪ РІ-
ДІКАТ ДІН ПОПЪ СЪРЪК ЛА ЧЕА ДІН ТЪІЪ
РАНГ АН СТАТ; ШІ АЧЕСТА, СЕ АРЪТЪ КА
ТОТДЕАЪНА, ПРЕАГАТА, А КОНФЪПЪТЪІ СПРЕ МЪА-
ЦЪМІРЕА ПОФТЕЛОР ЛЪІ ВЪРИК. — МАІ АНТЪІ
АНА БОЛЕН СЕ АМПРОТЪІ КЪ СЕРІОЗИТАТЕ ЛА
ТОАТЪ ЧЕРЕРЕА ЛОР ШІ МАІ ПЕ ЗРЪМЪ АЕ ПО-
МЕНІ КЪ АМЪРЪЧІЪНЕ ДЕ АЕЦІЪІТА СОЦІЕ А ЛЪІ
ВЪРИК, ПЕНТЪРЪ КАРЕ ПРИЧІНЪ ЕА СЕ ШІ СІМ-
ЦЕА НЕІНСТІТЪ ШІ ВЪТЪМАТЪ. — АЧЕСТЪ
ДЕКЪТАРАЦІЕ ФЪКЪ О АМПРЕСІЕ, ПРЕА МАРЕ АН

ДУХУЛА ЛЪІ ВЪРИК. ДЕ КЪНА КАТАРИНА
НЪА МАІ ІНТЕРЕСА, ЕА КРЕДЕА КЪМЪКЪ НИЧІ НЪ
МАІ ЕСТЕ АНДАТОРАТ КЪ НИМІК КЪТЪРЪ АН-
СА. АНЪМА СІМЦІ ДЖИСЪА, КЪМЪКЪ ЛЪІ КЪ-
СЪТОРИА АІ ЕСТЕ О ПЕДЕКЪ. ДОРЪА, ДЕ А
ДЕСЪАЧЕ АЧЕСТЪ АЗГЪТЪРЪ ЗРЪЧОАСЪ ШІ А-
ПОІ А ПЪНЕ ПЕ АНА АН ТРОН, АЛ ТЪР-
ЕЪРА ФОАРТЕ, КЪНА ДЕОДАТЪ ШІ ХОТЪРЕЩЕ,
А СЕ ДЕСЪРЪЦІ ДЕ КАТАРИНА. АЧЕСТЪ ПАШ
АВЕА КЪ АДЕВЪРАТ МЪАТЕ ПЕДЕЧІ АННАІНТЕА
СА АНСЪ ВЪРИК СЕ АНКРЕДЕА МЪАТ АН РЪВЪ
НА СА РЕАЦІОАСЪ, ДЕ МЪАТЕ ОРІ ДОВЕДІТЪ.
ПЪНЪ КЪНА КЪВЕНІТЕЛЕ ДЕСЪАТЕРІ СЕ ФЪЧЕА
АН ОКІІ ПОРОДЪАЪІ, БА ШІ А ВЪРОПЕІ АНТРЕЦІ
ПЕ АЧЕА ТЕМЕІЪ, КЪМЪКЪ О КЪНЪНІЕ КЪ НЕ-
ВАСТА ФРАТЕЛЪІ ТРЕБЪІЕ СЪ ФІЕ ФЪРЪ ПЪ-
ТЪРЕ, КАТАРИНА СЕ АФЛА ПРЕА ФІРЕЩЕ АН О
СТАРЕ КЪ ТОТЪА РЪШІНЪТОАРЕ ШІ ТРИСТЪ.
РІГА ПРЕКЪРЪМЪ ТОАТЪ КОНВЕРСАЦІА КЪ ДЖИ-
СА, ШІ КЪРТЕМІІ, ЗРЪМЪНА ПІАДА ДОМЪАЪІ
ЛОР, О АІПСІРЪ ДЕ АНКИНЪЧЪНІЛЕ, КАРЕ АКЪ-
МА ІЛЕ ДА АНІІ. АЧЕСТА ШІ АЖЪНСЕ А ТРЕІ
АН ТОТ АЪСТЪАЪА ЗНЕІ РЕЦИНЕ, КЪНА АНТЪА-
ЧЕЕА НЕНОРОЧИТЕІ КАТЪРИНЕ НИМІК НЪ ІАЪ РЪ-
МАС, ДЕ КЪТ СІНГЪР НЪМЕЛЕ. ДА ПАКЪСОРИ-
ЛЕ ШІ ЛАКЪРЪМІЛЕ ЕІ, ВЪРИК РЪСПЪНДЕА РЕЧЕ
ШІ НЕМІШКАТ, КЪ ПЕ ЕА АЛ НЕОДІХЪНЕЩЕ КОН-
ЦІІНЦА, ПРЕКЪМ ШІ, КЪМЪКЪ ПРИН ДЕСЪРЪЦІ-
РЕА ДЕ ДЖИСА АМПАІНЕЩЕ О ДАТОРИЕ А СА
КЪТЪРЪ СТАТ, ДЕ А ДА АЧЕСТЪІА ЗИ МОЩЕ АН
ФІЪ, КЪЧІ КАТАРИНА НЪ НЪСКЪСЕ НИЧІ ЗИЪА.

ХОТЪРЪПРЕА ЛА РОМА АНТЪРЪЦІА ФОАРТЕ,
ШІ ПАПА РЪНАЪІ МАІ ПЕ ЗРЪМЪ, КА ПРИЧІНА
СЪ ФІЕ ЧЕЧЕТАТЪ ДЕ ЗИ ТРЕКЪНАЛ А СОЛІ-
ЛОР. АЪКЪРЪРІЛЕ, ПРИН АРЕПТЕЛЕ РЕПЛИЧЕ А
КАТАРИНЕІ РЕМАСЕРЪ ШІ АІЧІ, КЪМ АЪ ФОСТ
МАІ НЪАІНТЕ ШІ КЪ ХОТЪРЪПРЕА ФЪ ІАРЪШ
ПАПА АНСЪРЪЧІНАТ, АНСЪ АЩЕПТАРЕА ЛЪІ ВЪ-
РИК ПЕНТЪРЪ ЗИ РЕЗЪАТАТ ШІЕШІ ПЪРТИНИ-
ТОРИЪ ЕРА ЗЪДАРНИКЪ. АТЪНЧІ ОАМЕНІІ СЪІ

Аї дздырз сфат, ка ачעה че анцелепч8-
неа попеаскз н8 поатз, са8 н8 вреа аї да,
сз ка8те ла анцелепч8неа міренеаскз. Яша
джн8ла, ла анчеп8т8ла ан8ла8ї 1531, пе
лжн8з тоатз ампротівіреа реїнеї, а8 а-
д8нат 8н парламент шї 8н сзвор де попї,
лшї ащерн8 процес8ла сз8 де деспзрцїре,
шї тогдодатз фзк8, ка ачесте ад8нзрї
сз8ла к8ноаскз шї сз8ла декїарезе де апз-
рзторї8 шї кап маї маре а бісерїчїї шї
а попїмеї ан Англїа. *) Ак8ма Внрїк се
сімцеа таре дест8ла а се п8не ан контрз
к8 Папа, шї ан таїнз се к8н8нз к8 Ана
Болеїн, пе каре маї наїнте о рїдікасе,
ан ранг де маркезз. Песте п8цїн фзк8
Внрїк кзсзторїа са чеа ноаз к8носк8тз ла
п8блїк, шї пор8нчї ка Др8ла Cranmer,
пе каре 8л лл п8се архїепїскоп ан Can-
terbury, сз деа ан процес8ла ачел де де-
спзрцїре о сентенцїе, каре д8пз дрептате
ар, фї треб8їт а се фаче аннаїнте де а
д8а к8н8нїе. Кранмер прїн роет8ла сз8 де
ж8декзторї8 декїарз кзсзторїа чеа дїн т8ї8
де нелеуї8їтз шї фзрз п8тере їар кзсзторїа
рїцїї к8Ана о антзрї, каре ак8ма к8 тоатз
помпа, че се поате сокотї, ф8 анкоронатз
де рїцїнз. Спре о маре в8к8рїе а8ї Внрїк,
Ана ан ск8рт лї нзск8 о прїнцесз, ка-
ре кзпзтз н8меле Влісавета, шї маї
тжрзї8 цїн8 скїптр8ла к8 атжта мзрїре шї
норочїре. Пзнз ан кжтз мзс8рз ф8 ка-
п8ла бісерїчїї ап8сене скжрвїт прїн ачест'
паш неащептат а л8ї Внрїк, 8 8шор а гж-
чї, ачеста се веде шї де аколо, к8мкз
песте п8цїн согї о пор8нкз дела Ро-
ма, каре пе Внрїк лл сілеа а прїїмі пе
Катарїна л8 сіне андзрзпт, ка пе о со-

*) Пзнз ла ачел ан а8 апзрат Внрїк бісе-
рїка катоїкз, їар к8 ачест прїлеж се
антр8д8вз рїформація шї ан Англїа.

цїе а оаллеуї8їтз. Дар Внрїк н8 8ра в8р-
бат8ла, каре сз трем8ре де амерїнцзрї. Вл
фзк8 Папїї нїше пропозицїї; ачесте ансз
н8 ф8сезрз прїїміте. Дїн ачел чеас н8 маї
8ра нїчї о нздежде пентр8 ампзч8їре. Вн-
рїк, каре маї наїнте апзрасе пе папа ам-
протїва л8ї Л8тер, ак8ма с8фери сїнг8р
ка попїмеа сз скрїе ампротїва Папїї.
Парламент8ла фзк8 8н шїр де леуї, прїн
каре тоатз п8тереа Папїї ан Англїа ф8
с8рпатз, тоате венїт8рїле че ле абеа 8л
дїн ачел царз і се опрїрз шї тоатз ко-
м8нїкація к8 джн8ла се тзїе. Парламен-
т8ла прескрїсе т8т8рор с8п8шїлор бісерїчешї
шї міренешї 8н ж8рзмант, прїн каре 8ї
пе рїга лл к8нощєа кап а бісерїчїї, їар
пе Папа нїмїк н88ла цїнеа маї м8лат де
кжт єпїскоп а єпархїей сале романе. 8н
артїкол де с8кчїсїе*) декїарз кзсзторїа к8
Ана Болеїн де леуї8їтз шї пр8нчїї дїн
ачел кзсзторїе де леуї8їцї; фїїа Катарїнеї
прїнцесса Марїа, сз фїе депзртатз дела
трон.

С8пзрареа пентр8 атжтеа недрптзцїрї
анфржне ініма ненорочїтеї Катарїне. Вл
м8рї ла анчеп8т8ла ан8ла8ї 1535 ан ал
чїнчїзвчїле ан а віецїї сале, д8пз че маї
антжї а8 скрїе рїцїї о єпїстолз плїнз де
фрзцезїме, к8 каре лл їартз пентр8 тоате
недрептзцїле, 8ї фзк8те шї лї рекомжндз
пе фїеса Марїа. Внрїк ф8 прїн ачеста
мїшкат пзнз ла лакрзмі, шї поате фї кз
астздатз н88шї п8теа стзпжнї неодїхна
к8нцїїнцїї сале, каре 8л маї м8латї оа8
сімцїт.

Ана Boleyn і пе ачеста време, кжнд
рїга се анк8ркасе аджнк ан требї бісерї-
чешї шї реїлїїоасе, анкз анчеп8 а прї-

*) 8рмаре ла трон.

чѣпе о рзччалз а сімце мінтелор лѣтї вѣрїк шї онестаторнїчїе а аморѣ лѣтї ачелѣшї. Ачѣа інімз, каре ачѣтасѣ а фї кредїнчюасз Карарїнеї пентѣѣ ача, акѣма се лѣпѣдз шї де ачѣаста. Іѣтеле, не нѣдѣсплекатѣл карактер а лѣтї вѣрїк, аплекареа са кѣтрз неатѣрнаре шї кѣтрз ѣрїсіреа тѣтѣрор лѣтїлор, ал фѣкѣрз песте пѣцїн а се пѣрта шї кѣтрз адоа соціе а са кѣ непѣсарѣ. Врѣшмашїї єї прїченѣрз фюартѣ кѣржнѣ ачѣастз скїмбарѣ не норочїтз, шї абеа пѣзчѣре а фачѣ десїнарѣа шї маї марѣ, фїїнд кѣ ведеа, кѣ єї нѣдѣ а се темѣ нїчї де о прїмеждїе, слобозжнѣдѣсе ачѣ асѣфелїѣ де інтрїцї мѣцешѣцїте. Рѣцїна нѣкѣдѣсѣ ѣн прѣнк морт, шї вѣрїк ачѣтре фѣрвїнѣа са дорїре де а добжнїдї ѣн моцѣан партѣ вѣрѣвѣаскз, вѣзжнѣдѣсе асѣдѣатз ачѣшѣлат, кѣ дѣхѣл сѣѣ, пе кѣт фѣрвїнѣте, пе атѣта сѣперѣтїцїос, лѣсне се плекз, пентѣрѣ ачѣа не норочїре а шї рѣсѣѣна асѣпра мамѣї. Ачѣсз чѣл маї де фѣрвнѣте мїжлок, кѣ карѣ врѣшмашїї рѣцїнеї се олѣжїрз сѣпре а ачѣтѣрѣтѣ пе вѣрѣватѣл єї, єра — жалѣзїа*). Яна абеа дѣла натѣрз ѣн асѣр вѣсѣл, кѣ карѣ се ачѣсоцѣа шї о ѣшѣрїме а мїнцїї, чѣ пе джнѣса о фѣчѣа кѣтѣ одатз а шї ѣїта де позїцїа са. Вѣдѣкѣцїа, карѣ о прїїмїсѣ єа ла кѣртѣа францозаскз, аї прїчїнѣїа грѣтѣтѣ ачѣтрѣ пѣзїреа рѣчїлор шї стрѣнселор цѣрїмонїї єнглѣзѣшї. Маї мѣлат дѣшартз дѣкѣт сѣмеацз, аї пѣзчѣа а фачѣ, ка чѣї дїн прѣцїѣрѣл джнѣсї сѣ сімцз ачѣтїпѣрїреа фѣрѣмѣцїї єї. Яша дѣр ла єа се ааѣна мѣлцї оаменї вѣсѣлї, ла карѣ тонѣла де конвѣрсѣцїе ачѣтѣз а фї сілїт шї рѣчѣ, адекз єнглѣзѣск, чї єа се прѣфѣкѣл ачѣ тон де конвѣрсѣцїе маї сѣїн

маї іовїал, адекз маї францозѣск. Яїчї нѣ маї пѣтѣа нїмїнї а се ачѣнѣфа кѣ прѣрогатїве кѣ є де неам шї де фамїліе марѣ, стрѣлѣчїтз, веке, богатз. Тоатѣ ачѣсз кѣрѣа ачѣтре хотарѣле моралїтзцїї шї а вѣнїї кѣвїїнцїї. Вѣрїк єра кѣ трѣвї, прѣкѣм шї кѣ десѣфѣтѣрї не дѣмѣрїте кѣ мѣлат маї ачѣпрѣцїѣрат, де кѣт сѣ поатз прївѣгеа асѣпра пѣртѣрїї не вѣсѣтїї салѣ, карѣ шї афѣрз де ачѣеа і се сѣпѣлѣсѣ дїн ініма лѣтї. Ачѣсз пїсма шї рѣїнцѣ сѣдїрз сѣмжнцѣ не мѣпѣзѣрїї, шї не кѣрѣматѣле пѣрѣ шї шоптїрї нѣ шї грѣшїрз сконѣл асѣпра пѣтїмашѣлѣ сѣфлѣт а рїцїї. Прїн ачѣеа, кѣмкз не вѣастз са аѣ пѣтѣт а ѣїта де сїне аша де мѣлат, єра вѣтѣматз сѣмецїа лѣтї; іар' кѣ єа доар' с'ар фї слобозїт шї пѣнѣ ла прїетїнїї вѣрѣнїчѣ де пѣдѣапѣсз, ачѣаста дѣцїпѣтз тоатз а лѣтї жалѣзїе, карѣ ачѣсз фѣрз ачѣоїалз нѣ єра нѣкѣѣтз дїн амор чї дїн — сѣмецїе. Аморѣа лѣтї єра ачѣфїпѣт дїн ноѣ асѣпра алѣтїї перѣоанѣ, асѣпра ѣнїї тїнерѣ дамѣ де кѣртѣ а рѣцїнеї. Ва сѣ нѣмѣа Joana Seymour — о фѣрѣмѣсѣцз рѣрз, дѣсѣвѣрїтз. Де алтмїнѣрїлеа ачѣаста єра ѣна дїн ачѣле фїїнцѣ, карѣ нїчї сжнѣт рѣчї нїчї калѣде, нїчї вѣнѣ нїчї рѣле. Рѣлїцїозїтѣтѣа лѣтї вѣрїк ѣреа апѣкѣтѣрїле не лѣцїѣтѣ, єа вѣреа, ка перѣоана пе карѣ о іѣвѣа, сѣ о алѣз шѣшї де не вѣастз. Іатз дїн карѣ прїчїнѣ єра єа аша а плекат а прїїмї кѣ сѣтѣ тот чѣ сѣпѣнеа врѣшмашїї ачѣнїї дѣспре джнѣса. Яша асѣпра капѣлѣтїї вїетїї рѣцїне се рїдїкз о фѣртѣнѣз, карѣ єї нѣтї трѣкѣсѣ вѣрѣодатз прїнѣнѣ. Іѣсѣтїреа чѣа дїн тѣїе се ачѣтѣмѣпѣз кѣ прїлѣжѣл ѣнѣтї тѣрнѣр де кавалѣрїї, карѣ ал аѣдѣсѣ рїга ла 1, Маїѣ 1536 ачѣ Грѣнїч. (Ва ѣрма.)

*) Ромѣнѣла зїчѣ ла жалѣзїе, темѣре.

Nu se poate *)

КЪЩЕТАМ ОДИНОАРЪ
 КЪ ЗРЧИТА ДЪ РЖНАДИТ,
 ДЕ ТИНЕ А МЕА СОРОАРЪ
 СЪ РЪМЖИЪ НЕДЕСПЪРЦИТ,
 АН НЪКАЗЪРІ, АН ДЪРЕРЕ:
 КА ШІ'Н БІНЕ ШІ'Н АВЕРЕ.

КІПЪЛА ТЪЪ ЗІЧЕАМ КЪ ПОАТЕ
 ОРІ КЖНА СЪ'МІ ДЕА АЖЪТОРІЪ,
 СЪ'МІ АНСЪФЛЕ АНТЪРЪ ТОАТЕ
 ЫН ДЪХ ВІЪ МЖНГЪІТОРІЪ;
 ФАЦА'ЦИ БАЖНАДЪ'Н КЪЪТАРЕ,
 О ЦІНЕАМ ДЕ РЕКЪВНАРЕ.

ОКІІ ТЪІ КА ДОАЗ СТЕЛЕ
 НЕГРІ, ФЪКЪЦИ ДЕ ІЪБИТ,
 ДЕА СТОАРЧЕ ЛАКЪРЪМІ ДЕ ЖЕЛЕ
 ШІ ДІН ЧЕЛ МАІ АМПЕТРІТ,
 АМІ ДЪДЕА НЪДЕЖДЕ ВІЕ,
 КЪ ВОР КЖНАВА А МЕІ СЪ ФІЕ.

РЕІСБИТ ДЕ ВАЛЪРІ ГРЕЛЕ,
 ОРІ ДЕ ВЪРЪМАШІ АПЪСАТ,
 АН БРАЦЪЛА ІЪБИТЕІ МЕЛЕ
 М'АШІ ФІ СОКОТИТ СКЪПАТ;
 ЫН КЪВЖНТ ДІН А ЄІ ГЪРЪ
 ЯР ФІ ЦЕРС ГЖИДЪЛА ДЕ ЗРЪ.

ДАР ВЪЗЪ, КЪ ТІРАНА СОАРТЕ
 Ш'АЪ ПРОПЪС А М'АПЪСА.
 ВЪЗЪ, КЪ НЪМАІ ДЪПЪ МОАРТЕ
 НЕ ВОМ ПЪТЕА 'ИПРЕЖНА;
 АХ АТЪНЧІ СКЪМПА МЕА ЗЖНЪ!
 НІМІК ПОАТЕ А СОРЦИІ МЖНЪ.

*) АН НЪМЪРЪЛА 12 ФАЦА 95 АН ЛОК ДЕ:
 МЪСТРАРЕА ЧІТЕЩЕ МЪСТРАРЕ.

АІЧІ ЛЕУЕА ШІ ВЪРЪМАШІ
 ІЪБИРЕА НЕАЪ ТЪРЪВЪРАТ,
 НЕ РЪВЕДЖНА КА ПЪТИМАШІ
 СЪ СЕ ІЪБЕАСКЪ КЪРАТ;
 ІАР' АКОЛО НЪ СТЪРЪБАТЕ
 ЗЪРЪ, ПІСМЪ, РЪЪТАТЕ.

АША ДАР' ФІІ ТЪ'Н КРЕДІНЦЪ,
 КЪ ЄЪ ТОТ ВОІЪ ФІ АЛ ТЪЪ,
 ДЕ НЪ'МІ Є ШІ КЪ ПЪТИНЦЪ,
 СЪ ТЕ СТЪРЖНГ ЛА ПЕНТЪЛА МІЪ,
 ПЪНЪЗ ВОІЪ ТРЕЧЕ ПРІН МОАРТЕ
 ДА МАІ ФЕРІЧИТЪ СОАРТЕ.

АДІО! МЪ ДЪК СЪ ФАК КАЛЕ,
 ЫНАЕ'Н ВЕЧИ СЪ ВІЕЦЪІМ,
 АН АЧЕА ФЪРЪМОАСЪ ВАЛЕ
 ЧЕ ПАРАДИС*) О НЪМІМ;
 ВІНО ШІ ТЪ ДЪПЪЗ МІНЕ,
 АКОЛО КРЕД КЪІ МАІ БІНЕ. А. М --НЪ.

АНЦИНЦАРЪ ДІТЪРАРЪ.

ДА Д. ІОСИФ РОМАНОВ СЕ МАІ АФЛЪ ДЕ
 ВЖНЪРЕ: МЕДИТАЦІІ РЕЛІЦИОАСЕ, ТРАДЪСЕ ДЕ
 Д. ГАБРИЛ МЪНТЕАН ПРОФЕСОР ЛА СЕМИНАРІЪ
 СФ. ЕПІСКОПІІ БЪЗЪЪ, ТІПЪРІТЕ ЛА 1859:
 ПРЕЦЪ ЛЕІ 9.

ДЕСКРІЕРЕА КЪ АМЪРЪНТЪЛА АСЪПРА АШЪ-
 ЗЪМЖНТЪЛАШІ ДЕ КЪРЪ КЪ АПЪ РЕЧЕ, ШІ АСЪ-
 ПРА МОДЪЛАШІ ДЕ ТЪМЪДЪІРЕ АЛЪІ ПРІСІНЦ
 ДЕЛА ГРЕФЕНБЕРГ, ТЪЛАМЪЧИТЪ ДІН НЕМЦЕЩЕ
 ДЕ КАРОЛ МЪНДЕ, ШЪЛ. ТІПЪРІТЪ ЛА АНЪЛА
 1840, ПРЕЦЪ ЛЕІ 8.

*) РАІЪ.